

Deník „expedice“

Lago di GARDA 2005

23. – 28. 5. 2005

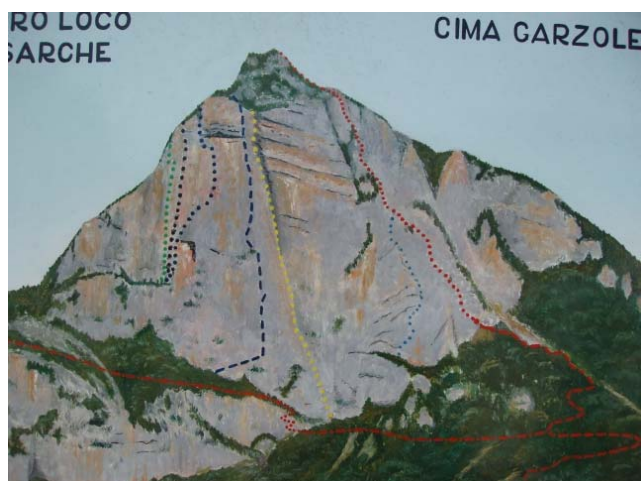

Mirouš Černík

Mirouš Černík, Jindra Pešek, Lád'a Bambuch (j.h.)

Lago di Garda – životní láska

Rino Pisetta na Malý Dain (červená tečkovaná)

Poté, co jsme si jednou podrobně prolistovali průvodce Atlas zajištěných cest v Alpách od Wenera, nemají pro nás již pravidelné podzimní vyjíždky do Dolomit tu šťávu, napětí a vzrušení jako dřív. Od té doby odpovídáme při pravidelných večerních debatách na téma, kam půjdeme zítra, vždy naprosto jednotně, a je jedno v které části Dolomit se zrovna nacházíme. Při změně počasí, při změně nálady v družstvu, zastřízlivá i naopak, vždy jsme měli stejnou odpověď „zítra jdeme na Che Guevaru a Rino Pisetu“.

Tyto dvě cesty v oblasti Lago di Garda se staly modlou. Věty „fixní lana vedou vzhůru prakticky kolmou stěnou bez pomocných umělých stupů“, „střídají se velmi těžké a extrémně těžké kompaktní partie“ či „po překonání jednoho zvláště těžkého a vzdušného výšvihu se v horní třetině stěny přejde do již trochu snazšího terénu;

mezi křovisky a skalnatými pásy se sice ještě stále objevují další a další skalní věžičky a výšvihy s náročnými lezeckými místy, přesto však lze zbývající úsek k vrcholu označit už jen jako mírně obtížný“ jsme používali při mnohých výstupech na posouzení obtížnosti toho kterého místa. S přibývajícím léty jsme ztráceli sílu ale neztráceli naději, že jednou se sem k 57 km dlouhému a 350 m hlubokému jezeru skutečně vydáme.

Letos k tomu konečně došlo a Vít'a ve snaze rozdělit podzimní zájezd na dva a vyhnout se tak pakárně s dvěma autobusy uspořádal jarní Dolomity a jejich cíl nemohl být jiný než Lago di Garda.

23.5. - odjezd

Nevyrazili jsme od nádraží vzhůru i když podle jedné naší domněnky, vyčtené z fotky v průvodci, vede cesta na Rino Pisettu od poslední koleje na nádraží vzhůru a končí někde nad kolejí první. Ale zatím jsme na nádraží v Liberci, tedy právě nejsme na nádraží, ale na Rybníčku, a zjišťujeme, že složení jarního zájezdu se trochu liší od složení zájezdů podzimních, řekl bych tak o 20 let. Tedy průměrný věk účastníků se liší o 20 let a nebýt tu Jany s Rendou asi bych byl nejmladším účastníkem zájezdu. Inu Pisetta láká všechny generace!

Chybí zde z různých důvodů osvědčení dolomitáči a dolomitáčky, ale naše čtyřčlenná skupina SUDPANY je kompletní a v očích každého je vidět nezkrtná touha po dobití vysněných met. Každý z nás tomu v posledních týdnech podrobil prakticky vše – Miloš navštívil

3x posilovnu, Ivan přestal chodit na fotbal, já jsem byl 3x plavat a dokonce i Jindra začal uvažovat, že by mohl začít něco dělat. V Turnově to vypadá, že ze všeho nejvíc jsme nepodcenili přípravu na dehydrataci, která je při plánu výstupu na Che Guevaru velmi důležitá. Kanadská whiskey již klesla pod polovinu láhve a plot fasovaných třetiněk už začíná mít jasné kontury....

24.5. – ferrata Giulio Segata

Ráno se probouzím někde v zácpě na dálnici. Je asi 6 hodin a vůbec se mi nechce vstát z čisté a měkké podlahy autobusu. Kanadská mě staví na nohy a poté, co autobus zastavuje na odpočívadle, i čaj a horká čokoláda. Pak již autobus stoupá z Trenta vzhůru pod sice málo významný, ale na první pohled zajímavý lyžařský masiv Bondone a Jindra opakuje oblíbené a přesné „není malých středisek“. Zastavujeme na parkovišti na Plato Viote a vidíme náš dnešní cíl – drobné souvrcholí 3 hor známé pod společným názvem „Tre Cime del Bondone“, které chceme procházkou přejít a po cestě vylézt na krátkou a bezvýznamnou ferátku Giulio Segata. O tom, že není „krátkých a bezvýznamných ferátek“ se máme dnes teprve přesvědčit.

Tre Cime del Boldone

Snídáme a balíme malé batohy a protože víme, že dneska máme skutečně hodně času (musíme zde pobýt 8 hodin kvůli odpočinku řidičů), skutečně nespěcháme. Vyrážíme jako poslední a přes trochu podmáčené louky stoupáme vzhůru pod první vrchol naší dnešní cesty. Zde docházíme poslední účastníky zájezdu, tedy správně řečeno první, nebo-li poslední z těch,

kteří jsme cestou ještě nepřešli, a vydáváme se společně okolo postavení z První války na vrchol Cornetto. Je zde celkem slušný rozhled, hlavně dolů do hlubokého údolí pod námi, ale vidíme také vedlejší vrchol Ambrano a dohadujeme se, kudy asi vede klettersteig. Při sestupu narážíme na zbytky sněhu, které trochu nekorespondují s představou, že letos v zimě bylo v Dolomitech velmi málo sněhu.

Po krátkém traverzu docházíme k místu, kde se již někteří oblékají do úvazků. Via ferrata Giulio Segata má být podle průvodce jen 100 metrů dlouhá, zato však těžká. Mizíme vzhůru skalním otvorem a na prvním odpočinkovém místě zjišťujeme, že postup lezců před námi se zastavil, protože někdo z čela se vrací. Počkáme a pokračujeme bez navrátilce a bez obav dál. Po chvíli se dostáváme na místo, kde lze z cesty odbočit pryč a taky nás tu další spolulezci opouštějí a po pravdě řečeno se jim ani moc nedivíme.

„Cesta je zajištěna pouze napjatými ocelovými lany, téměř úplně bez pomocných umělých stupů...“, tento popis notoricky známe z popisu Pisetty a hodí se sem jako prdel víme na co. Jen těch stupů je tu občas trochu víc, ale na ruce je to namáhavé dost a dost. „Po překonání jednoho zvláště těžkého a vzdušného výšvihu se v horní třetině stěny přejde do již trochu snazšího terénu; sice se ještě stále objevují další a další skalní věžičky a výšvihy s náročnými lezeckými místy, přesto však lze zbývající úsek k vrcholu označit už jen jako mírně obtížný“, zde to znamená, že nás čeká ještě jeden skalní komín. Na vrcholu zjišťujeme, že nejenže počet těch, kteří sem vylezli před námi není příliš velký, ale počet těch, kteří přilézají za námi je ještě menší, tedy nulový. Víť a si ve své dobrosrdečnosti nechal na ruce přistát padajícího předlezce a ostatní to radši vzali odbočkou pryč. Pokud takhle vypadá Pisetta celá, smíchy se na ni neudržíme.

Docházíme na třetí z vrcholů, na Cimù Verde, a ležíme v trávě na sluníčku. To ještě nevíme, že přijdou dny, kdy se budeme horko těžko

zavěšeni na laně snažit najít alespoň trochu stínu od vysušujícího slunce. Teď ale ležíme a užíváme si sluníčka při pohledu na místní Sněžku „Cimù Palon“ a fotíme reklamu na tatranky.

Po chvíli se zvedáme a odcházíme k autobusu. Čeká nás sjezd, kdy řidiči budou po právu nadávat na hořící brzdy, až do Arca, městečka v nadmořské výšce pouhých 70 m n.m., dále trošičku komplikované ubytování a bohatýrská večeře ve stylu mexické kuchyně. Letošní Dolomity mají skutečně zcela jiný charakter než ty minulé – nejenže chybí osvědčení pařiči, ale bydlíme uprostřed města, což nabízí pro některé účastníky prakticky neomezený přísun cappuccina, caffè macchiata, espressa, a pro nás nekafaře weizenu. Navíc poté co jednoduchou rekognoskačí terénu zjišťujeme ceny zmrzliny na Lago di Garda a v jeho nejbližším okolí, dáváme si několik kopečků, opět naprosto výjimečná věc.

25.5. – Cima S.A.T. ferratou Via dell'Amicizia

Ani noc nebyla taková jaké v Dolomitech pamatujeme a tak jsme se celkem svěže probudili do slunečného dne, zabalili, odnesli věci k autobusu, protože se budeme večer stěhovat do jiného penzionu, vymluvili některým nápad změnit cíl dnešní trasy a odjeli do nedaleké Rivy del Garda u stejnojmenného jezera. Po cestě vidíme vysoko ve svahu malou kapličku – výchozí místo zajištěné cesty, uff!

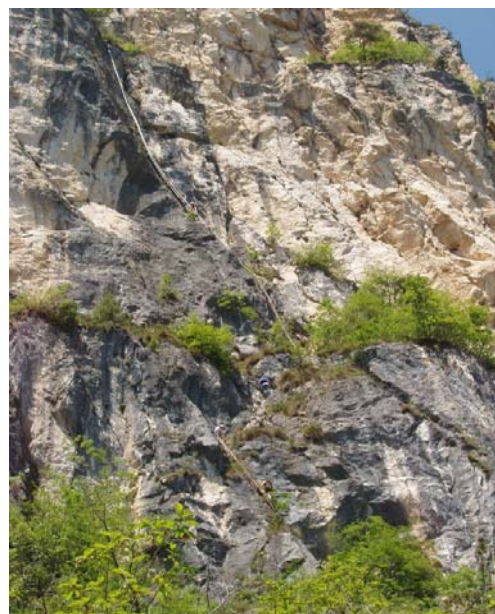

Už na počátku je jasné, že skupina dnes bude podstatně větší než včera a že i výlet bude podstatně delší. I když počátečních 500 metrů stoupaní bylo v příjemném stínu pohledy vzhůru již tolik optimismu, co se teploty týče, nedávají.

Protože jsou v našem pelotonu i nějaké slečny (tento pojem zavedl Jindra pro ženy neomezeného věku) ochotně se ujímáme doprovodu a

prohlašujeme se za větry ošlehané horské vůdce a čistě z nezištných důvodů vytváříme prokládaného hada stoupajícího po prvních lanech vzhůru.

Na cestě jsou v podstatě pouze 2 dlouhé žebříky a několik míst, kde je natažené lano k jistění. Žebříky jsou velmi efektní a pohled z nich dolů na jezero o mnoho a mnoho stovek metrů pod námi více než fascinující.

Na vrcholu jsem asi v půl 2 a potkává zde Miloše s Ivanem, kteří právě odcházejí. Po svačině a pivech na posílněnou se vydáváme hledat sestupový klettersteig, což se ukazuje pro nás jako nadlidský výkon.

Pokusy navázat telefonní spojení také selhávají a tak se na dobrém místě, kde se dalo pokračovat na sestupovou ferratu, rozhodujeme sestoupit normálkou. Naštěstí! V naší sestavě a v tomto pokročilém čase bychom dolů do Rivy dorazili asi dost pozdě a možná se západem slunce. Ivan s Milošem a několika dalšími rychlíky to sice stihli, ale podle jejich tváří to po cestě nebylo na dlouhé odpočinky a relaxy.

Vydáváme se tedy prudce dolů, naštěstí lesem a ve stínu a navíc celkem příjemnou cestou, takže určitě nelitujeme. Na některých z nás je vidět notná dávka únavy a my ostatní s radostí kvitujeme, že jsme nenašli odbočku na výše uvedenou ferratu. Po jednom sestupovém žebříku se dostáváme ke kapličce a po další hodině jsme dole v Rivě.

Máme za sebou nějakých 1200 metrů nahoru a dolu a jedna zmrzlina nás jistě na nohy nepostaví, navíc ve spěchu k autobusu. Zde potkáváme úspěšné navrátilce ze sestupové ferraty, kteří v tempu dobíhají, nasedáme a odjíždíme s první skupinou v 5 hodin. Je jasné, že skupina pod vedením Víti, která je někde za náma, potřebuje ještě minimálně hodinu a je příjemné na ně nečekat a místo toho zařídit ubytování a rozdělení po pokojích.

Bohužel na mě zase vyšla stejná čtveřice, když jsem musel odmítnout volnou postel na dívčím pokoji, ale zase to má výhody sudu, stravovacího servisu a blízkosti bazénu. Ten také okamžitě testujeme a je to hodně příjemné. Návštěvy kaváren, opakované pití cappuccina, caffè macchiata, espressa nebudu opět zmiňovat, protože bych se z tohoto popisu jen tak nedostal.

26.5. – Monte Baldo – zahrada Itálie

Abychom zase tolik nevybočili z jiných let, proběhla včera v noci do půl 2 na balkóně trochu divoká pitka s Vítovými německými výkřiky, hlasitou hudbou a všeobecným seznamováním, zkrátka klasika. Na rozdíl od podobné akce v minulých letech však můžu vstát a jsem odhodlán vydat se dále než na obhlídku zkamenělých dinosaurů. Čeká nás „Hortus Italiae“, ale podle počasí to vypadá, že nás spíš čeká bloudění v mlze. V Malcesině se okamžitě ujímáme organizace koupě jízdenek a dostáváme všichni slevu, takže platíme jen 13 € za zpáteční výjezd na Trato Spina.

Jedeme vzhůru otáčecí kabinou, což je pro některé premiéra, která se musí zapít pomocí cappuccina, caffè macchiata, espressa. Po několika hrncích se vydáváme na cestu, ale již

teď je jasné, že daleko nedojdeme. Jsme po včerejším dni i noci trošku unavení a motivace vidět mlhu na kopci o něco dál než na kopci o něco blíž je pramalá.

Poskromnu kvetoucí květena nás upozorňuje, že jsme asi ve správném místě, ale ve špatný čas a příroda potřebuje ještě pár chvil na to, aby se probrala. Navíc domluvený režim otevírání výhledů na údolí každých 10 minut selhává a proto urychlujeme čas odjezdu lanovkou dolů, abychom stihli pravidelnou dávku cappuccina, caffè macchiata a espressa. Abych nevypadal jako nepřítel brazilské suroviny dávám si čokoládu a potom ještě čokoládovou zmrzlinu.

U autobusu jsou všichni včas a odjíždíme s pocitem stráveného odpočinkového dne. Někdo by mohl říct proflákaného dne, ale zítra nás čeká Che Guevara a pozítří Pisetta, takže se odpočinek jistě hodí.

27.5. – Ferrata CHE GUEVARA

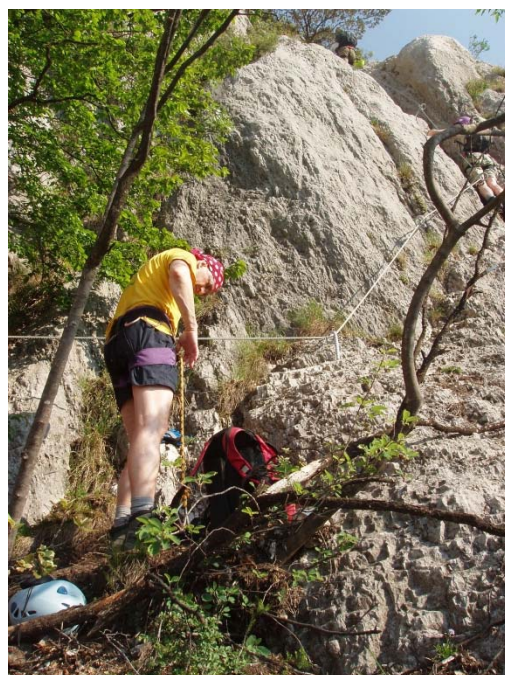

Včera večer došlo k velmi nepříjemné události, která nás bude provázet minimálně celé dnešní dopoledne. Jindra se ožral, sice ne na rozdíl od jiných dnů ale tentokrát jaksí mimo plán, a to v něm vyvolává pocity sebeviny a nutnosti sebehany. Prakticky pořád opakuje „Proč?“ na což se mu už ani nesnažíme odpovídat. Vratme se ale k výstupu. Čeká nás průstup jižní stěnou Velkého Dainu (Dain Alt) zajištěnou cestou Che Guevara. Jana a Iva nás opustily v údolí a vydaly se společně s údolním družstvem po lehkém hřebeni zpět do Arca, ale údernou skupinu jsme doplnili o Ivetu.

Cesta začíná, ne na nádraží, jak se domníváme o Pisetě, ale v kamenolomu, který nás bude celý

výstup doprovázet. Ohromné caterpillary se budou neustále s výškou zmenšovat a zmenšovat až budou tak malé, že uniknou oku pozorovatele.

Podle průvodce se jedná o dlouhou, ne nijak obtížnou cestu, dobře zajištěnou, ale náročnou na nedostatek vody. Průvodce píše „na cestě bylo instalováno 1100 m ocelových fixních lan a značné množství kramlí. Cesta vás uchvátí především velkolepými scenériemi skalních útvarů a působivými pohledy do hloubek údolí Sarca s jeho jezery“, tedy žádné „velmi těžké a extrémně těžké kompaktní partie“.

Nemohu souhlasit se zápisem ve vrcholové knížce, že Che Guevara je nudná, nezajímavá, lehká a špatně vedená cesta. Myslím si, že sice nemá nijak obtížná místa, ale je vedena kolmo vzhůru po dobře zajištěných lanech, je dostatečně dlouhá, aby nebyla lehká, a výhledy z ní jsou velmi pěkné. Rozhodně ji lze doporučit.

Stoupáme pořád a pořád vzhůru až se dostáváme k místu, kde se charakter cesty mění a „zbývající úsek k vrcholu označit už jen jako mírně obtížný“. Naše skupin se již dávno roztrhala, Ivan vyrazil vzhůru a již dlouho čeká na vrcholu, Miloš se snaží ho dohnat, ale v cestě mu stojí cizí turista, Jindra se oddělil s Rendou a Janou a já uzavírám peloton jako psychická podpora Ivety, která ji rozhodně ne nepotřebuje.

Okolní svahy se začínají přibližovat a za hranou již čekáme konec našeho výstupu. Ten tu skutečně je, ale naprosto překvapující. Vstupujeme na žlutě rozkvetlou louku upolínů, v pozadí se rýsuje hospoda obalená cyklisti, o

kousek dál se opaluje naše vrcholová skupina a v pozadí všeho na nás majestátně hledí zasněžené svahy masivu Brenty. Posvačíme pivo a jdeme se kouknout na vrchol, kde je rozhledové místo s tabulí ukazující jednotlivé vrcholy v okolí. Bohužel viditelnost není taková abychom viděli vzdálené vrcholy Marmolády, Selly ani masívy Adamelo a Presanella, ale i tak jsou okolní pohledy zaslouženě fascinující.

Kolem vyjíždějících cyklistů sestupujeme k chatě a i když nemají weizen dávám si Forst, který mohu hodnotit jako studený. Bez dlouhých průtahů sestupujeme dolů a namísto klasické sestupovky do Pietramuraty, výchozího bodu, sestupujeme po velmi příjemné cestě směrem do Sarche. Pamatuju v horách různé sestupy, ale takhle pohodový a příjemný sestup se najde málokde.

Prudší pasáže sbíháme a z příjemného stínu pozorujeme pouze sousední stěnu Malého Dainu (Cimy Garzolet), ano místo, kde je odvážně vedena monstrózní až majestátní Rino Piseta, psanými průvodci považovaná za jednu z nejtěžších via ferrat v Dolomitech. Naše oblíbené věty nám znějí v uších, ale tentokrát trochu s obavami. Někteří při pohledu na stěnu prožívají svůj vnitřní boj „ano?“, „ne?“, „proč?“.

V údolí jsme velmi brzo a protože zde není co dělat uvažujeme o odjezdu. Variantu odjet místním autobusem opouštíme po té, co zjistíme, že se k nám blíží autobus náš. Podle Vítí zbytek potřebuje ještě 1,5 hodiny k cíli a proto neváháme a sobecky odjíždíme do Arca, snad si to Vít'a nějak domluví a těch 26 km autobusu spláchně.

Večer probíhá stejně jako večery předchozí, navečeříme se, jdeme do města na cappuccino, caffè macchiato, espresso a sejdeme se na pravidelnou pitku na balkóně. Holky překvapují a objevují se ve slíbených prostěradlech a vypadají jako skutečné římské bohyně. Protože nás zítra čeká náročný výstup, tak plním svůj slib a po dopití sudu se nepouštím do nesmyslných vodiků a jdu spát. Ostatní nezůstávají o mnoho déle a bez pokřiku „proč?“ jdou taky v pohodě spát.

28.5. – RINO PISETTA

Nereaguji na poznámku, že jsou to změny, když i já chodím spát takhle brzo, a v klidu balím věci

do batohu i do stěny. Místo batohu si беру jen pytlíček na magnézium, které však nemám, a tak ho plním pivem a dvěma Snickers. Odjíždíme od hotelu směr Sarche a zjišťujeme, jak početná je naše skupina. Vypadá to celou dobu, že nás je 8, ale nakonec nás vystoupí 9, což všech 8 překvapuje. Máváme ostatním odjíždějícím a chystajícím se k výstupu k jezeru Lagolo a vracíme se k autoservisu, výchozímu bodu na Pisettu. Okem pozorujeme předpokládaný směr výstupu, který leží na okraji stěny Malého Dainu, a zjišťujeme, že naše dlouholetá představa, že výstup je veden nad nádražím, má své slabiny. Tou největší je úplná absence železnice v celém údolí a domnělé nádraží je pravděpodobně jablečný sad, který zde naopak určitě nechybí.

Po necelé hodině přicházíme pod stěnu a doplňujeme tekutiny (pivo) a jíme darovanou čokoládu. Před námi vyráží skupina německých důchodců, která je překvapivě rychlá a tak musíme po chvíli za nimi. První úsek je, jak to již u podobných cest bývá, dost náročný a má za cíl odradit lidi, kteří sem slušně řečeno nepatří. I nás pokračuje jen 8, což nás nepřekvapuje.

Pokud bych tento začátek mohl charakterizovat napadá mě pouze, že „fixní lana vedou vzhůru prakticky kolmou stěnou bez pomocných umělých stupů“. S Ivanem oddechujeme a čekáme chvíli na ostatní, ale pak, protože zde stejně není místo pro všechny, pokračujeme dál. Další cestu lze charakterizovat celkem výstižně: „střídají se zde velmi těžké a extrémně těžké kompaktní partie“. Za sebou cítíme Miloše, ale protože odpočinková místa skutečně neposkytují dostatečný prostor pro více než dva, přestáváme se o něj starat, což ve chvíli, kdy nás před sebe pouštějí němečtí důchodci, znamená definitivní separaci od zbytku výpravy.

Postupujeme vzhůru jak jinak než po velmi těžkých až extrémně těžkých kompaktních partiích a zjišťujeme, že „takových míst zde opravdu není mnoho“ (míst k odpočinku samozřejmě), a hledáme „jeden zvláště těžký a vzdušný výšvih po jehož překonání se v horní třetině stěny přejde do již trochu snazšího terénu; mezi křovisky a skalnatými pásy se sice ještě stále objevují další a další skalní věžičky a

výšvihy s náročnými lezeckými místy, přesto však lze zbývající úsek k vrcholu označit už jen jako mírně obtížný“. Ve chvíli, kdy si myslíme, že ho nacházíme, si gratulujeme a občerstvujeme se, tedy já si dávám naprosto rozteklou snickers a Ivan nic. Nebylo to to místo! Další skalní stěnka rozhodně nepatří mezi mírně obtížné, leda že by se jednalo o „výšvih s náročným lezeckým místem“. Je to místo, kde je pěkně vidět do údolí, které je jaksi až moc pod námi a jaksi až moc hluboké. Pohled dolů na své boty nad mnohasetmetrovou kolmou stěnou si s Ivanem odpouštíme a soustředíme se na pohled na své ruce, které křečovitě drží lano. Místa jsou to technicky zajímavá, ale nejsou až zas tak těžká.

Pokračujeme po dalších a dalších skalních výstupech a po chvíli docházíme ke stěnové knížce. Je skryta v pěkném nerezovém obalu a napadá nás jen, jak by asi taková knížka a vlastní cesta vypadala u nás? Kde by končila lana a dál vedly jen díry po vytrhaných kramlích, které skončily ve sběrně surovin. Podáváme si už podruhé dnes ruce, uvažujeme o sundání úvazků, ale nakonec ustrojíme vyrážíme k vrcholu. Ano opět jsme se spletli. Čekají nás „další a další skalní věžičky a výšvihy s náročnými lezeckými místy“.

Pak však skutečně dorážíme na vrcholový hřebínek, kde je krásný výhled na Velký Dain, včerejší sestup i hluboké údolí pod námi. Jsou zde ještě symbolická jistící lana, ale těsně pod

vrcholem by se asi nikomu už padat dolů nechtělo. Na vrcholu si podáváme ruce, ano již dnes potřetí, a odvažujeme si i sundat jištění. Je méně než 3 hodiny od začátku cesty u autoservisu, ale byl to svých charakterem velmi hodnotný výstup.

Kocháme se pohledy dolů, sušíme propocené svršky a voláme na přicházející členy naší výškové skupiny. Podáváme si ruce i s německými důchodci, kteří mezitím také přicházejí, pojídáme zbytky sladkostí, popijíme piva, která sem naši kamarádi nezištně vynesli a těšíme se z dobrého výstupu. Pamatuju v Dolomitech těžší místa (např. před pár dny na Giulio Segata, nástup na Cesco Tomaselli na Fanes, jedno místečko na Giuseppe Olivieri na Tofaně, začátek Giacomo Constantini na Moiazzu), ale Rino Piseta je velmi kompaktní výstup těžkých a krásných terénem a určitě patří mezi nejkrásnější výstupy, které jsme v Dolomitech šli.

Ve městečku Ranzo si dáváme pivo, které si rozhodně za náš výstup nezasloužíme, protože nestojí za nic, a proto měníme svůj plán dat si další a radši scházíme dolů po silnici k jezeru Toblino. Zde rychle nalézáme autobus s chlazeným Gambrinusem a svačinou a fernetem. Provádíme adamitickou očistu a vítáme jako hrdinové zbytek výpravy přicházející trochu znuděně od jezera Lagolo.

Cesta zpět do Čech má klasický charakter a dobití jako psi vystupujeme v neděli ráno na Rybníčku, ale tentokrát s pocitem, že nás životní dolomitický cíl byl dobyt a už se těšíme na další dolomitická dobrodružství.